

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу

Електронний збірник матеріалів

III Регіональної науково-практичної конференції

**«Роль особистості педагога в реформуванні
української освіти в умовах війни:
виклики, реалії та перспективи
(до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк
та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)»**

11 жовтня 2024 року

Рівне – 2024

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра теорії і методики виховання РДГУ
Регіональний комплексний науково-методичний центр
інноваційних технологій освітнього процесу**

Електронний збірник матеріалів

III Регіональної науково-практичної конференції

**«Роль особистості педагога в реформуванні
української освіти в умовах війни:
виклики, реалії та перспективи
(до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк
та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)»**

11 жовтня 2024 року

Рівне – 2024

Роль особистості педагога в реформуванні української освіти в умовах війни: виклики, реалії та перспективи (до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук): електронний збірник матеріалів III Регіональної науково-практичної конференції. Рівне: РДГУ. 2024. 185 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 11 від 31 жовтня 2024 р.)

Вашій увазі пропонуються матеріали III Регіональної науково-практичної конференції «Роль особистості педагога в реформуванні української освіти в умовах війни: виклики, реалії та перспективи (до 80-річчя з дня народження Т. Д. Дем'янюк та 75-річчя з дня народження С. Г. Карпенчук)»

Петренко І. Ф.,
доктор філософії, старший викладач
кафедри теорії і методики виховання
Рівненського державного гуманітарного університету,
м. Рівне

РОЛЬ ПЕДАГОГА У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах війни в закладі освіти мають не лише надаватися якісні освітні послуги, але мають захищатися учні, створюватися безпечний освітній простір. Військові дії в країні вимагають від ЗЗСО адаптуватися до нової реальності, де першочерговим завданням є гарантування безпеки та захисту усіх учасників освітнього процесу.

Важливим завданням освіти постає об'єднання зусиль держави, закладів освіти, громадськості з метою забезпечення необхідних умов для розвитку, освіти, повноцінної соціалізації здобувачів освіти і створення безпечного освітнього середовища.

Вже 15 березня 2022 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» [1], яким регулюється забезпечення державних гарантій, організація здобуття освіти, освітнього процесу в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду). В Законі особлива увага зосереджена на створенні безпечного освітнього середовища.

Забезпечення безпечного освітнього простору в умовах війни в Україні передбачає фізичну безпеку, психологічну безпеку, адаптацію освітнього процесу, соціальну інтеграцію, що допомагає подолати негативні

наслідки війни. Особистість педагога відіграє ключову роль у проектуванні безпечного освітнього простору у школі, оскільки педагог безпосередньо взаємодіє з учнями та впливає на створення освітнього простору.

Це стосується усіх аспектів безпеки. Так, фізична безпека у закладах освіти під час війни набуває особливої ваги, що поставило нові виклики у організації безпеки учнів під час освітнього процесу. На сьогодні створення безпечного освітнього простору є фундаментальною вимогою для будь-якого освітнього закладу в Україні. Безпечний освітній простір – це такий простір, в якому: наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, що сприяє емоційному благополуччю учнів, педагогів і батьків, відсутні будь-які прояви насильства та є достатні ресурси для їх запобігання, а також дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки кожного учасника освітнього процесу

Починаючи з лютого 2022 року в Україні, фізична безпека є найбільш важливим аспектом, що передбачає створення безпеки у класі та школі загалом, належне облаштування первинних укриттів, забезпечення доступу до них у разі повітряних тривог та здійснення навчань педагогічних працівників з питань цивільного захисту, інструктажі з безпеки та першої допомоги й ін.

Водночас й психологічна підтримка стає невід’ємною частиною освітнього процесу, адже війна впливає на емоційний стан педагогів та здобувачів освіти. Роль особистості педагога є винятково важливою при створенні психологічної безпеки (педагоги реагують на емоційні стани учнів, забезпечують підтримку, вживають заходів для вирішення різноманітних проблем, співпрацюючи з шкільними психологами, адміністрацією та батьками); при

сприянні соціальній інтеграції та інклюзії (особистість педагога має суттєвий вплив на формування відносин між учнями, взаєморозуміння і поваги між учнями, забезпечення рівності та прийняття у шкільному просторі); при розвитку навичок безпечної життєдіяльності; при сприянні здоровому способу життя; при навчанні та розвитку навичок управління ризиками й ін.

В реаліях воєнного часу роль педагога дає йому змогу здійснювати формування безпечного освітнього простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану: Закон України від 15.03.2022 р. № 2126-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2126-20#Text> (дата звернення: 05.10.2024).